

PAŃSTWOWY TEATR ROZMAITOŚCI WROCŁAW

SCENA LALKOWA

Dyrektor: ADOLF CHRONICKI – V-ce dyrektor: JANUSZ PŁAWIŃSKI

Kierownik art. sceny lalkowej: LEOKADIA SERAFINOWICZ

O KRASNOLUDKACH
i
O SIEROTCE MARYSI

Premiera dnia 17 lutego 1957 r.

MARIA KONOPNICKA

Czy to bajka czy nie bajka,
myślcie sobie jak tam chcecie,
a ja przecież wam powiadam:
krasnoludki są na świecie.

Naród wielce osobliwy.
Drobny – niby ziarenka w bani:
jeśli który z was nie wierzy,
niech zapyta starej niani.

Przed hoinem, czy pod progiem, –
wszędzie ich napotkać można:
czasem który za kucharkę
poobraca pieczeń z różną . . .

Czasem w stajni z bicza trzaśnie,
koniom spląta długie grzywy.
Czasem dzieciom prawi baśnie . . .
Istne cuda! Istne dziwy!

Gdzie chce – idzie, co chce – robi,
jak cień chyżo, jak cień cicho,
nie odżegnać się od niego,
takie sprytne małe lichy!

Zresztą myślcie, jako chcecie,
czy kto chwali, czy kto gani, –
Krasnoludki są na świecie!
Spytajcie się starej niani.

* * *

Służyła sierota, gdzie te cudze wrota,
pomagała ci jej ta zorzeńka złota
służyła sierota za ten kasek chleba,
pomagało ci jej to słoneczko z nieba.

* * *

Za górami Karpatami szumią puszczy smutne jęhi
odumarta matuś w chacie swej Marysi sieroteńki.
Teraz codzień w ciemnym boru zbiera chrustu ciężkie wiązki,
teraz przyszło sieroteńce w zgrzebnych szatach pasać gąski.

MARIA KONOPNICKA

mgr MARIAN MIKUTA

O Marii Konopnickiej i jej baśni
„O krasnoludkach i o sierotce Marysi“

Życie Marii Wasiłowskiej nie było ani lekkie ani wesołe. Urodziła się w 1842 r. w Suwałkach, w zubożalej rodzinie szlacheckiej. Ojciec Marii był prawnikiem i krótko po przyjściu na świat tej córki przeniósł się na stałe z Suwałek do Kalisza, gdzie objął obowiązki sędziego. Tu umiera mu żona a córka Maria wychowuje się pod jego opieką.

W domu rodzicielskim w sercu Marii zapala się uczucie patriotyzmu podsycane tradycją walk wyzwoleniczych. Już jako młoda dziewczyna czyta dużo, a jej ulubionymi autorami są Juliusz Słowacki i Adam Mickiewicz.

Ze zbiorów
Działu Dokumentacji
ZG ZASB

MARIA KONOPNICKA

○ KRASNOLUDKACH i ○ SIEROTCE MARYSI

Baśń w 5-ciu obrazach (4-ch odsłonach) w opracowaniu JERZEGO RONARDA BUJAŃSKIEGO i MARII BILLIŻANKI
Adaptacja na lalkę i aktora: MARIAN MIKUTA Muzyka: ALBIN WOLUS

Obrazy: I. Tytułowa winieta - W grocie u Króla Błyska, II. Na bloniu przed skalną grocią,
III. Pod lasem w Głodowej Wólce. IV. Wędrowka do Królowej Tatry. U królowej Tatry.
V. W Słowiczej Dolinie. Przed chatą Skrobka. Pożegnanie lata.

Osoby:

Marysia Sierotka:	WIESŁAWA KOTARSKA WANDA ŁOBODZIŃSKA	Kowalka:	MAGDALENA WIECZORKIEWICZ
Babuleńka		Kobieta I	GRAŻYNA ZAHAJKIEWICZ
Królowa Tatra:	MARIA BUCK	Kobieta II	ELŻBIETA KALINOWICZ
Chłop Skrobek:	MŁOSZ ROSZKOWSKI	Kobieta III	WIESŁAWA KOTARSKA WANDA ŁOBODZIŃSKA
Kowal:	ZDZISŁAW CHEĆ	Wojtuś i Kubaś	Jadzia i Krycia - uczennice szkoły Nr 45

Lalki:

Król Blystek	ZDZISŁAW CHEĆ	Mikula	MARIA BUCK
Koszalek Opalek	LUCJAN DEMBIŃSKI	Pakuła	ZBIGNIEW KUŹMIŃSKI
Sikorek	ELŻBIETA KALINOWICZ	Podziomek	
Biedronek	WIESŁAWA KOTARSKA	Pies Gasio	ANTONI POLARCZYK
Wiosna	WANDA ŁOBODZIŃSKA	Swierszcz Sarabanda	
Pietrzyk		Modraczek	MAGDALENA WIECZORKIEWICZ
Lis Sadelko	WOJCIECH WIECZORKIEWICZ	Żagiewka	GRAŻYNA ZAHAJKIEWICZ

oraz: Mgły, Wiatry, Trzmielce, Kwiaty, Motyle, Ptaszki.

Reżyseria
Asystent reżysera

MARIAN MIKUTA
MARIA BUCK

Zespół muzyczny pod kierownictwem
MARIANA KONIECZNEGO
Korepetytor wokalny
HENRYK LASOCKI

Scenografia
Inspicjent
BARBARA GUTEKUNST
ZDZISŁAW CHEĆ

W dwudziestym roku życia Maria Wasilowska wychodzi za mąż za ziemianina Jarosława Konopnickiego, który za udział w powstaniu w 1863 r. został aresztowany, a następnie po wyjściu z więzienia wraz z żoną musiał uchodzić do Niemiec.

Po dwu latach pobytu za granicą Konopniccy wracają do kraju i osiedlają w Bronowie, a następnie przenoszą się do małego folwarczku w Gusinie.

Przez 15 lat Konopnicka dusi się w obcej dla siebie atmosferze polowań, zjazdów, jarmarków, sądów polubownych i zabaw ziemiańskich, które rażą ją, bo pod bokiem żyjącego w dobrobycie dworu widzi nędzę i krzywdę uwłaczanego chłopca.

Z tych lat wyniosła znajomość życia chłopca i uczucie odrazy i potępienia dla tych, wśród których żyła.

Mając sześcioro dzieci, których wychowaniu oddawała się z pełnym poświęceniem, nie mogła Konopnicka zerwać z środowiskiem dworskim - ale za to budzi się w jej sercu gorące uczucie miłości do ludu i współczucia dla wszelkiej biedy i cierpienia ludzkiego.

Zaczyna czytać, pogłębiać swą znajomość literatury, kształtować swój sąd o otaczającym ją życiu i krzywdzie społecznej wiejskiej biedoty i sierot. Jeszcze w Gusinie w 1875 r. zaczyna pisać, a zachęcona powodzeniem swych pierwszych utworów, w 1878 r. zerwała ostatecznie ze swym otoczeniem, wyjechała do Warszawy i tu ciężką, samodzielną pracą literacką poczęła zarabiać na życie.

W poezjach swoich, nowelach i powieściach ukazała Konopnicka wyzysk i biedę ludu, oraz przepaść istniejącą między bogaczami a nędzarnymi.

Jej utwory to protest przeciwko uciskowi chłopca, przeciwko niesprawiedliwości społecznej. Odtwarzają one sposób myślenia chłopca jego poczucie sprawiedliwości, jego mowę, jego sposób ujmowania świata, jego duszę. Z utworów Konopnickiej przebija wysokie poczucie moralności i sprawiedliwości społecznej. To poczucie przebija także z każdej stronicy baśni „O krasnoludkach i o sierotce Marysi”.

Z wielu wątków tej pięknej, okraszonej licznymi barwnymi zdarzeniami baśni, inscenizatorzy wybrali najważniejsze. A więc krzywdę wyrządzoną Marysi przez złego i chytrego Lisa Sadelko, pomoc udzieloną Marysi przez krasnoludki i Królową Tatrę, oraz nagrodę, która spotkała ubożego chłopca Skrobka za litość nad dołą sieroty.

Baśń „O krasnoludkach i o sierotce Marysi” budzi w czytelniku wiarę, że sprawiedliwość musi tryumfować nad złem, że prawda zwycięża kłamstwo i podstęp, - że naj-

większą i najpiękniejszą rzeczą w życiu jest „miłosierdzie co z serca czystego płynie”, - że najwyższą wartością w życiu, niosącą bogactwo, zadowolenie i cel życia, jest wytrwała praca i umiłowanie ziemi ojczystej.

Z baśni tej przemawia do nas Polska i dusza ludu polskiego.

Kilka dat z dziejów Wrocławskiej Sceny Lalkowej.

Scena lalkowa we Wrocławiu powstała w 1946 r. pod dyrekcją Zenona Kalinowicza, jako Teatr Lalki i Aktora. Teatr ten cieszył się specjalną opieką Ireny Solskiej, zasłużonej aktorki polskiej, która była kierownikiem referatu teatrów w Wydziale Kultury Wrocławskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Pierwsze przedstawienie lalkowe zostało wystawione dnia 18. X. 1956 r. („przypadki Gęsiorka” Gerneta). W r. 1947 Teatr otrzymał stałą subwencję Ministerstwa Kultury i Sztuki i rozpoczął żywą działalność. Od jesieni 1947 r. Teatr prócz przedstawień lalkowych wprowadził sztuki wystawiane w żywym planie.

Z dniem 1. I. 1950 r. Teatr został upaństwowiony i zmienił nazwę na Państwowy Teatr Młodego Widza. Od dnia powstania do chwili obecnej Scena Lalkowa wystawiła 41 sztuk lalkowych.

Prócz Zenona Kalinowicza Sceną Lalkową kolejno kierowali: Stanisław Bursiewicz, Adolf Chronicki, a obecnie od listopada 1956 r. kierownictwo artystyczne tej sceny objęła Leokadia Serafinowicz.

W sezonie 1956/57 do chwili obecnej wystawione zostały następujące premiery lalkowe:

J. Malika:	„Skoczek Toczek”
J. Korczakowej:	„Dwie Marysie”
M. Konopnickiej:	„O krasnoludkach i o sierotce Marysi”

Cena — 0,50 zł

Kierownik techniczny
JAN URBAN

Główny elektryk
HENRYK JANOWSKI

Brygadier sceny
MIKOŁAJ GOLANSKI

Wykonanie lalek
i rekwizytów:
EWA FLONDRO
JADWIGA CONNERTH
JANINA CZARKOWSKA
JANINA WOLNICKA
JAN WĘCŁAWOWICZ

Kostiumy wykonane
pod kierunkiem
STEFANII BROUWER

Prace stolarskie
pod kierunkiem
ROMANA RUCKIEGO

Prace malarskie
WŁADYSŁAW DACH

Prace perukarskie
STANISŁAW KOŁODZIEJCZAK
MICHALINA SEREDNICKA

Zamówienia na bilety zbiorowe przyjmuje organizator
Widowni w kasie Teatru w godzinach od 13-16 codziennie
z wyjątkiem niedziel i świąt. Telefon 53-43.
Kasa czynna: w dni powszednie od godz. 13-tej do przedsta-
wienia, w niedziele i święta od godz. 10 do przedstawienia.